

Posudek na bakalářskou práci Veroniky Dajčové

Práce nazvaná „Pojem ČLOVĚK v textech Václava Havla“ se soustřeďuje k uvedenému pojmu ve vybraných esejích a esejistických dopisech tohoto autora. Opírá se o teoretická východiska kognitivní lingvistiky, tedy práce G. Lakoffa a M. Johnsona, A. Wierzbické, I. Vaňkové a havlovské studie D. S. Danahera. Po teoretickém a metodologickém úvodu se autorka věnuje obrazu lexému „člověka“ v českém jazyce, jeho sémantice, frazémům a derivátům. Klíčová část práce (s. 26-47) se zabývá interpretací děl Václava Havla.

Práce je napsána přehledně a kultivovaně. Ani po stránce formálních kritérií (citace, odkazy, bibliografie, pravopis) jí nelze nic vytknout, nepřesnosti a překlepy jsou jen výjimečné („pod Havla“ na s. 29). Zvolený přístup k dílu Václava Havla je jistě produktivní, jak ukázaly už úspěšně obhájené bakalářské práce Michaely Staré a Ondřeje Vinše. Lze souhlasit i se závěrem, že zvolený lexém je u Havla klíčový, že se v objevuje v kontextu s několika dalšími pojmy (tázání, otevřenost bytí, odpovědnost atd.), že se k němu Havel navrácí opakovaně a že je vztažen k bytí a jeho aspektům.

Nicméně právě ve srovnání s uvedenými pracemi Michaely Staré a Ondřeje Vinše se mi zdá, že Veronika Dajčová poněkud uvízla v obecných formulacích a tvrzeních. Snad je to dáno výběrem pojmu „člověk“, jehož sémantika je velmi široká. Autorčiny pečlivé výpisky ze slovníků češtiny příliš nepomáhají k vlastním interpretacím Havlových esejů nebo alespoň nejsou s nimi propojeny. Například zmíněné pořekadlo „šaty dělají člověka“ je v bezděčném kontrastu s Havlovou formulací o „nahém člověku“ (s. 33). Vlastní interpretace Havlových esejů jsou přijatelné, byť autorka podle mého názoru příliš zdůrazňuje vliv Heideggera (sám bych hledal kořeny a inspirace Havlových názorů také např. u Josefa Čapka, Patočky, Šafaříka a dalších). Na rozdíl od Staré a Vinše autorka také příliš nepracuje se sekundární literaturou o Václavu Havlovi (kromě Danahera), i když by i v ní jistě našla podněty pro svou práci.

Nicméně předložená práce splňuje kritéria na bakalářské práce. Jako oponent navrhuji práci klasifikovat známkou „velmi dobře“.

13.1.2021

Jiří Holý